

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/590/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114219090
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5114219090.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 366 613 843, proti odporcovi: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/X, D., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu spotrebiteľa BSO Čadca, so sídlom Fraňa Kráľa 2080, Čadca, IČO: 42 388 911, právne zastúpený: STEHURA & partners, s.r.o., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, Čadca, o zaplatenie 488,51 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa a vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 4C/191/2014-56 zo dňa 18. februára 2015, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa zamietol a vo výroku o trovách konania odporcu **p o t v r d z u j e**.

Výrok o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu **m e n í** tak, že navrhovateľ je **p o v i n ň ý** nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy prvostupňového konania vo výške 99,82 Eur k rukám jeho právneho zástupcu, do troch dní.

Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť mu sumu 488,51 Eur spolu s príslušenstvom, ktoré predstavovalo úroky z omeškania. Na základe vykonaného dokazovania, bez nariadenia pojednávania podľa § 115a ods. 2 O.s.p. okresný súd ustálil, že odporca uzavrel správnym predchodcom navrhovateľa Slovenskou sporiteľňou, a.s, dňa 15.05.2006 zmluvu o splátkovom úvere. Na základe tejto zmluvy bol odporcovi poskytnutý úver vo výške 50.000,00 Sk s tým, že ho bude splácať formou pravidelných 59 mesačných splátok vo výške 1.338,00 Sk (44,41 Eur), počnúc dňom 20.06.2006 so splatnosťou poslednej splátky dňa 20.04.2011, pri pevnej úrokovej sadzbe 17,70 % ročne aRPMN 9,56 %. Súčasťou zmluvy boli aj všeobecné obchodné podmienky. Okresný súd uvedený záväzkový vzťah vyhodnotil ako spotrebiteľský a aplikoval naň ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Konštatoval, že hoci zmluva o spotrebiteľskom úvere má charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou a v tomto prípade musí aplikácia Obchodného zákonníka ustúpiť prioritne ustanoveniam spotrebiteľského práva, teda aj aplikácii Občianskeho zákonníka. Na základe zákonnej povinnosti uloženej mu ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. posudzoval v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka v spojení súst. § 103 tohto právneho

predpisu premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom. Zistil, že navrhovateľ si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie 11 splátok splatných od 20.06.2010 do 20.04.2011, deň nasledujúci po tomto dni, teda 21.04.2011 si mohol navrhovateľ uplatniť právo na úhradu týchto splátok na súde prvýkrát a od tohto dňa začala plynúť 3-ročná premlčacia doba. Navrhovateľ žalobný návrh podal na súde až dňa 05.06.2014, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, preto okresný súd bol nútený konštatovať, že ním uplatnený nárok je v celom rozsahu premlčaný a nemohol žalobnému návrhu vyhovieť.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľ ako neúspešný účastník v konaní bol povinný nahradiť trovy konania odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. Keďže odporca si trovy konania neuplatnil, súd mu ich náhradu nepriznal. Vedľajší účastník na strane odporcu si uplatnil trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia. Okresný súd po preskúmaní týchto trov konštatoval, že neboli účelne vynaložené. Poukázal na to, že vedľajší účastník na strane odporcu ako združenie na ochranu spotrebiteľov vie samo poskytnúť kvalifikovanú právnu pomoc, preto nebolo účelné, aby sa dal v konaní zastupovať právnym zástupcom.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ a vedľajší účastník na strane odporcu.

Navrhovateľ podaným odvolaním žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že bude jeho žalobnému návrhu vyhovené, prípadne tento zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, keď tento na premlčanie aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uviedol, že na jej plynutie bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, nakoľko zmluva o úvere je absolútny obchodno-závazkový vzťah, na čom nič nemení skutočnosť, že jedným z účastníkov konania

je spotrebiteľ. Na podporu správnosti svojich právnych záverov označil navrhovateľ rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2MCdo/3/2011 zo dňa 28.04.2011, 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.03.2013. Ďalej poukázal aj na rozhodovaciu prax iných odvolacích súdov v Slovenskej republike, ktoré sa zaoberali právnym posúdením obdobného problému, ako bol riešený v prejednávanej veci.

Vedľajší účastník na strane odporcu podaným odvolaním napadol výrok rozsudku okresného súdu, ktorým mu nebola priznaná náhrada trov konania. Žiadal, aby krajský súd v tejto časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne o trovách konania sám rozhodol a tieto mu priznal. Uviedol, že bolo nevyhnutné nechať sa v prejednávanej veci zastúpiť advokátom, aby mohlo dôjsť k účinnej ochrane práv spotrebiteľa ako slabšej strany v spore. Uviedol, že ako občianske združenie nedisponuje finančnými prostriedkami, ktorými by si mohol zabezpečiť také široké technické a personálne možnosti ako navrhovateľ. Navyše advokát je za výkon a kvalitu poskytovaných služieb zodpovedný a túto musí aj garantovať. Ako vedľajší účastník má podľa § 94 ods. 3 O.s.p. rovnaké práva ako samotný odporca, teda aj právo dať sa v konaní zastúpiť advokátom. V tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu SR z 23.05.2014, č. k. IV.ÚS 84/2014, ktorý sa vyjadril k otázke účelnosti trov konania pri zastúpení právnickej osoby advokátom tak, že trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatnenie alebo bránenie práva.

Navrhovateľ sa vyjadril k odvolaniu vedľajšieho účastníka a žiadal, aby odvolací súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Stotožnil sa so závermi okresného súdu, ktorými tento neúčelnosť trov právneho zastúpenia na strane vedľajšieho účastníka odôvodnil.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol žalobný návrh zamietnutý, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, ako aj v závislom výroku o trovách konania odporcu a v napadnutom výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka rozhodnutie okresného súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

V prejednávanej veci bolo správne okresným súdom ustálené, že nárok uplatnený navrhovateľom je nárokom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere, ktorá má charakter spotrebiteľského záväzku. Túto skutočnosť tvrdí aj odvolateľ v podanom odvolaní. Zároveň okresný súd zmluvu o úvere vyhodnotil ako obchodno-závazkový vzťah, ktorý sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Jeho aplikáciu však vzhľadom na spotrebiteľský charakter tohto absolútneho obchodu pre potreby určenia dĺžky premlčacej doby vylúčil.

Podľa ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť 01.05.2014 v spojení s § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.05.2014 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia,

sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva.

Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 01.05.2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Okresný súd postupoval správne, keď na danú vec aplikoval ustanovenia § 100 ods. 1 a § 103 Občianskeho zákonníka o premlčaní. Nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, na otázku premlčania je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy, aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I.ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zák. č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý aj pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba expressis verbis vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky.

V tejto súvislosti potom nie je opodstatnená argumentácia odvolateľa poukazujúca na iné rozhodnutia odvolacích súdov, ako aj Najvyššieho súdu SR týkajúca sa aplikácie Obchodného zákonníka na predmetnú vec. Odvolací súd poukazuje na neskoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3 MCdo 14/2014 zo dňa 21.04.2015, ktorý sa zaoberal právnym posúdením aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka pri premlčaní nároku zo zmluvy o úvere, ktorá má spotrebiteľský charakter. Najvyšší súd tam dospel k obdobnému právnemu záveru, z ktorého vychádzal prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní, a s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd.

Čo sa týka dôvodnosti odvolania vedľajšieho účastníka, možno súhlasiť s argumentáciou okresného súdu o potrebe posudzovať účelnosť uplatnených trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi môžu byť v občianskom súdnom konaní rovnako ako účastníkovi priznané len účelne vynaložené trovy konania. Hoci okresný súd postupoval správne, keď pristúpil k hodnoteniu účelnosti uplatňovaných trov konania vedľajšieho účastníka spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, s jeho záverom o neúčelnosti týchto trov sa krajský súd nestotožňuje.

Vedľajší účastník je občianskym združením založeným za účelom ochrany práv spotrebiteľov. Takáto spoločnosť môže vystupovať ako vedľajší účastník na strane navrhovateľa alebo odporcu na základe osobitného ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. Účelom tejto právnej úpravy je dosiahnuť vyváženie faktickej nerovnováhy spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi. Východiskom ochrany spotrebiteľa je totiž postulát, podľa ktorého spotrebiteľ sa očítá vo fakticky nerovnom postavení s dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb, ako aj so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne, formou formulárových zmlúv. Práve snaha vyrovnať túto nerovnováhu bola príčinou zakotvenia viacerých právnych inštitútov v právnom poriadku SR, tieto inštitúty boli spravidla transponované ako záväzok SR vyplývajúci z členstva v EÚ. Jedným z uvedených inštitútov, ktorý slúži na vyrovnanie slabšej pozície spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní je inštitút vedľajšieho účastníka v zmysle § 93 ods. 2 O.s.p. Ide o osobitný typ vedľajšieho účasti, kde ako vedľajší účastník vystupuje združenie, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ust. §3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými v spotrebiteľských združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.

Práve vstupom do konania spotrebiteľského združenia ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu dochádza k naplneniu účelu citovaného ustanovenia zmiernením faktickej nerovnosti spotrebiteľa v občianskom súdnom konaní, keď je predpoklad profesionálnosti takéhoto združenia, ktoré vystupuje na ochranu záujmov spotrebiteľa a napomáha mu uplatňovať jeho práva v konaní.

Základným právom účastníka, garantovaným čl.47 Ústavy SR, je právo na právnu pomoc. Pokiaľ toto právo patrí účastníkovi, je nepochybné, že patrí v zmysle ust. § 93 ods.4 O.s.p. v rovnakom rozsahu aj vedľajšiemu účastníkovi.

Vedľajší účastník na strane odporcu vstúpil do konania s cieľom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy odporcu, preto pokiaľ bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, nemožno trovy právneho zastúpenia v zásade považovať za neúčelné. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach nevyklučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje práva v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť advokátom. Úspech v súdnom konaní je spojený so schopnosťou procesnoprávneho uplatnenia hmotného práva, náklady s tým spojené, sú v zásade účelné. Profesionálnu právnu pomoc poskytujú na území SR advokáti, ktorí spĺňajú zákonom ustanovené podmienky na poskytovanie odbornej právnej pomoci v konaní pred súdmi. Hoc v prípade spotrebiteľského združenia vzhľadom na predmet jeho činnosti je predpoklad orientácie v hmotnom spotrebiteľskom práve, v občianskom súdnom konaní sú dôležité procesnoprávne aspekty uplatnenia hmotného práva. Práve pre tento aspekt je účelné zastúpenie spotrebiteľského združenia advokátom, ktoré je zároveň na prospech spotrebiteľa.

Krajský súd tak vzhľadom na vyššie vyslovené názory dospel k záveru, že vedľajší účastník má právo na náhradu trov konania voči navrhovateľovi podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, a to za nasledujúce úkony právnej služby:

prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej „vyhláška“) 33,20 Eur,

režijný paušál k tomuto úkonu právnej služby (§16 ods. 3 vyhlášky)... 8,39 Eur,

písomné vyjadrenie k návrhu zo dňa 09.02.2015 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky) ...

33,20 Eur,

režijný paušál k tomuto úkonu právnej služby (§16 ods. 3 vyhlášky)... 8,39 Eur.

Právny zástupca vedľajšieho účastníka je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto mu prináleží podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 20 % DPH z priznanej odmeny vrátane režijného paušálu, čo predstavuje sumu 16,64 Eur.

Spolu s DPH odmena právneho zástupcu vedľajšieho účastníka predstavuje výšku 99,82 Eur.

O trovách odvolacieho konania krajský súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy tejto časti konania odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi. Tí si však trovy odvolacieho konania neuplatnili, krajský súd im preto ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.